

En landmand i dialog med grisen

Kommunikation i form af kropssignaler kan anvendes til at forebygge stressede og potentielt farlige situationer.

Af Sarah-Lina Aagaard Schild, sali@icoel.dk

Fonden for **økologisk landbrug**

Trine Sund Kammersgaard er tidligere økologisk griseproducent. Hun har medvirket i et interview om arbejdsmiljø og bidraget med sine erfaringer med håndtering af søer og grise på friland.

Hun var alene om sit sohold og således også alene i marken. Derfor var der på bedriften et særligt behov for at finde løsninger på, hvordan Trine Sund Kammersgaard kunne håndtere produktionen og dyrene alene og på en sikker måde. Det behov har formodentlig spillet en rolle i udviklingen af Trines tilgang til dyrene.

- Som landmand er synet på dyrene vigtigt. Soen er ikke en produktionsenhed, men

din vigtigste medarbejder og samarbejdspartner. Soen og du har en fælles interesse i at producere stærke, sunde pattegrise, der vokser, som de skal, og det er din opgave at sørge for, at soen har de bedst mulige betingelser for at udfolde sit potentiale, fortæller Trine Sund Kammersgaard og fortsætter: - Når soen klassificeres som en medarbejder og ikke blot en produktionsenhed, kalder det på en helt anden gensidig respekt. Jeg har oplevet mange steder, hvor søerne enten behandles som farlige eller som nogen, der bare

ROTTER
AUTORISERET ROTTESIKRING

Prisgaranti
Ingen fordyrende mellemlid

ROV FLUEN®
Professional skadedyrssikring

Tlf. 7575 6348 - rovfluen@rovfluen.dk - www.rovfluen.dk

- Hvis vi ofte, hvis ikke til daglig, er i kontakt med dyrene, så vil de være langt mere villige til at samarbejde, når arbejdsopgaven bliver mere krævende. Det vil de, fordi de har oplevet, at de kan have tillid til de personer, som kommer i marken. Trine Sund Kammersgaard

skal makke ret. Begge dele skaber en utryk hverdag for både dyr og mennesker og kan resultere i farlige situationer.

Opbyg et forhold til dyrene

For at undgå nedslidning af de folk, som arbejder i marken, gøres der i stigende grad brug af maskiner for eksempel ved udfodring. En konsekvens heraf er et fravær af den positive association, som dyrene ellers får skabt til personen i marken, når han/hun kommer med foder. Det er derfor vigtigt at sikre, at dyrene på anden vis får opbygget en positiv opfattelse af de personer, som håndterer dem.

- Hvis den eneste gang, hvor du taler med din medarbejder, er, når du skal have vedkommende til at udføre

en ny og ukendt opgave, vil din medarbejder formodentlig få en lidt højere hjertefrekvens, hver gang du nærmer dig. Hvis du derimod dagligt har kontakt, siger godmorgen og spørger, hvordan det går, vil medarbejderen være meget mere tryk og villig til at tage fat, når hverdagen byder på nye udfordringer. På rigtig mange måder har grisene det ligesom os. Hvis den eneste gang, vi kommer ud af traktoren, er, når der skal flyttes dyr eller kastreres grise, lærer søerne at møde mennesker med en indlært skepsis. Hvis vi derimod ofte, hvis ikke til daglig, er i kontakt med dyrene, vil de være langt mere villige til at samarbejde, når arbejdsopgaven bliver mere krævende. Det vil de, fordi de har oplevet, at de kan have tillid til de personer, som kommer i marken, forklarer Trine Sund Kammersgaard.

Fakta

- Kommunikation med dyrene kan bidrage til at forebygge stressede og potentielt farlige situationer. Det er dog naturligt for en so at reagere for eksempel ved kastration af smågrisene. Her skal du derfor også sørge for effektiv fysisk sikring af medarbejdere.

Dialog forebygger farlige situationer, men husk også fysisk sikring

Når der opbygges tillid dyr og mennesker imellem, vil det have en positiv effekt på sikkerheden i produktionen: - Søerne har brug for at kunne regne med de mennesker, som passer dem, og vi som mennesker har brug for at kunne forudsige dyrenes reaktion. Det kan måske lyde mærkeligt, når jeg påstår, at vejen frem er dialog. Dialog blandt mennesker er hovedsagelig verbalt, men i omgangen med dyrene er vores kommunikation i lige så høj grad den måde, vi bevæger os på. Udnytter vi den kommunikation, vil det blive lettere at håndtere dyrene og forebygge situationer, som el-

lers kan eskalere og blive farlige, forklarer Trine Sund Kammersgaard.

Ved behandling og kastration af smågrise kan man dog ikke stole på soens velvilje. Her vil der altid være behov for, at soen holdes væk fra arbejdsområdet med en fysisk barriere.

Et bedre arbejdsmiljø gør branchen mere attraktiv

Interviewet med Trine Sund Kammersgaard blev gennemført i regi af et netop opstartet projekt, finansieret af Fonden for økologisk landbrug, hvor der indsamles erfaringer om arbejdet i faremarken på øko- og frilandsbedrifter. Formålet er at forbedre arbejdsmiljøet i økologiske sohold for herved at gøre arbejdet med udendørs hold af søer og grise mere attraktivt. Undervejs indsamles erfaringer fra praksis, og der implementeres tiltag på eksisterende bedrifter med det formål at mindske nedslidning af medarbejdere og forebygge potentielt farlige situationer.